

Kulturdepartementet

Vår handläggare
Jan-Olof Wara, 010-44 44 727

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Er handläggare
Maria Nilson

Ert föregående datum

Er beteckning
Ku2016/00504/D

Remissvar till betänkandet "Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13)"

Inledning

Fortifikationsverket har mottagit betänkandet "Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13)" på remiss från Kulturdepartementet.

Fortifikationsverket har följande synpunkter på betänkandet.

Synpunkter

Avsnitt 5.2.10 Fortifikationsverkets markupplåtelse

Avgiftsfria upplåtelser

Förslaget avseende förändringar i förordningen (1993:527) om förvaltning av statliga fastigheter, m.m. innebär att någon avgift för upplåtelse inte ska tas ut för korttidsupplåtelser till allmännyttiga, ideella organisationer. Även om förslaget diskuteras utifrån Fortifikationsverkets roll och uppgifter, utgår verket från att de föreslagna förändringarna ska gälla generellt för samtliga berörda myndigheter som förvaltar fastigheter.

Utredningen har beskrivit de regler som i dag gäller för hur avgifter ska sättas i samband med upplåtelser. Om förslaget genomförs innebär det att inga avgifter ska tas ut vid upplåtelser till organisationer av vissa angivna slag.

Fortifikationsverket har inga anslagsmedel, utan förutsätts finansiera sin verksamhet genom avgifter för upplåtelser för företrädesvis försvarsändamål. Om ingen avgift tas ut för sådana upplåtelser – och ingen ekonomisk kompensation i övrigt ges till verket för detta – innebär det att kostnaderna för sådana upplåtelser i förlängningen kommer att belasta verkets övriga kunder, företrädesvis Försvarsmakten.

Med en upplåtelse kan det utöver avgift för markupplåtelsen tillkomma ytterligare kostnader såsom kostnader avseende återställning av mark. Om Fortifikationsverket inte heller i övrigt kan ta ut avgifter för uppkomna kostnader av allmännyttiga, ideella organisationer, kommer detta att bli en ytterligare direkt kostnad för myndigheten.

Om ett undantag införs avseende att en avgift inte tas ut, skulle det kunna innebära att ett ökat antal förfrågningar inkommer till Fortifikationsverket. Med hänsyn till riksintresset för totalförsvaret och den omfattande verksamhet som redan pågår inom verkets fastigheter kommer inte fler antal ansökningar att kunna beviljas. En bieffekt av ett större antal ansökningar är att Fortifikationsverkets samt Försvarsmaktens administrativa kostnader för utredning av ansökningar ökar.

Fortifikationsverket ställer sig positiva till markupplåtelse för den typ av verksamhet som redovisas i utredningen (avsnitt 5.2.10). Verkets uppfattning är att vår nuvarande modell fungerar väl och ser det som rimligt att nyttjaren har att bekosta den administration som dessa markupplåtelser innebär samt även eventuella ytterligare kostnader såsom kostnader avseende återställande av mark. Fortifikationsverket avstyrker således utredningens förslag om avgiftsfria upplåtelser.

Enklare förfaranden

De fastigheter som förvaltas av Fortifikationsverket upplåts till allt övervägande delar till Försvarsmakten och andra myndigheter inom försvarssektorn. Att dessa myndigheter kan använda de upplåtna fastigheterna på ett resurseffektivt och ändamålsenligt sätt är av högsta prioritet för Fortifikationsverket. För många områden gäller även att de omfattas av OXA-problematik (oexploderad ammunition), skyddsbestämmelser utifrån olika naturvärden, upplåtelser för jakt och fiske etc. Detta medför bl.a. att det därav finns områden som är direkt olämpliga att upplåta för vissa typer av arrangemang.

För att korttidsupplåtelser inom sådana områden ska kunna ske, förutsätts att en bedömning görs i varje enskilt fall. Förutom bedömningar utifrån fastighetsägarperspektivet är en avgörande förutsättning att den myndighet som området upplåts till (oftast Försvarsmakten) lämnar sitt samtycke till korttidsupplåtelsen.

Tillvägagångssättet för ovanstående hantering är – som utredningen angivit – under översyn inom Fortifikationsverket och säkerligen kan detta leda till vissa förenklingar. Strävan efter förenklingar får dock inte innebära att verket försämrar förutsättningarna för att agera som en professionell fastighetsförvaltare, med de krav som föreligger avseende bevarande och utveckling av fastighetsvärdena eller att Försvarsmaktens och andra kunders nyttjande av fastigheterna åsidosätts eller försämras.

Förbättrad information

Informationen kan ses över om den uppfattas som oklar, en uppfattning som dock Fortifikationsverket inte delar. Som det är i dagsläget är ju informationen rättvisande, eftersom inga undantag kan ske från förordningens tillämpning.

Om det blir förändringar i regelverket får naturligtvis informationen uppdateras.

Kapitel 6. Förslag för att förbättra civilsamhällets möjligheter att delta i offentlig upphandling

Kunskapsbrist hos upphandlande myndigheter

Utredningen har valt att belysa "kunskapsbrist" inom upphandlingsområdet och en ovilja till nytänkande inom upphandling som en försvårande faktor för de civila samhällens organisationer vid upphandling. Utredningen föreslår därefter att ytterligare vägledning och information kan vara lösningen på detta problem. Det hade varit till stor fördel för utredningen om den först analyserat varför den offentliga upphandlingen kännetecknas av dessa karaktärsdrag och vilka drivkrafter som ligger/har legat bakom dessa. Först efter en sådan analys och förståelse av bakgrunden kan lämpliga åtgärder föreslås.

Tjänster under direktupphandlingsgränsen

Utredningen har valt att resonera under detta stycke om möjligheterna att nyttja direktupphandling som ett sätt att stödja civilsamhällets organisationer med mindre upphandlingar. Det bör i samma resonemang ingå att denna möjlighet är ytterst begränsad då det inte är varje kontrakt som skall understiga direktupphandlingsgränsen utan det sammanlagda värdet av liknade tjänster för den upphandlande myndigheten.

Beslut

Ärendet har beretts av GD-stab i samarbete med förvaltningsavdelningen, avdelningen för verksamhetsstöd och verkets chefjurist. Under den slutliga beredningen har Anders Ingelmark, stabschef, föredragit ärendet. Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Urban Karlström.

Eskilstuna 2016-06-27

Urban Karlström
Generaldirektör

Anders Ingelmark
Stabschef